Posmatrajmo ptice Skadarskog jezera

Tekst: Bjanka Prakljačić, Bojan Zeković
Ilustracije i dizajn: Bjanka Prakljačić
Centar za zaštitu i proučavanje ptica, 2023.

CEPF predstavlja zajedničku inicijativu Conservation International, Francuske agencije za razvoj, Evropske unije, Globalnog fonda za zaštitu životne sredine, Vlade Japana i Svjetske banke.

Ćubasti gnjurac (*Podiceps cristatus*)

Posmatrajmo ptice Skadarskog jezera

Kudravi pelikan (*Pelecanus crispus*)

CEPF predstavlja zajedničku inicijativu Conservation International, Francuske agencije za razvoj, Evropske unije, Globalnog fonda za zaštitu životne sredine, Vlade Japana i Svjetske banke.

CRITICAL ECOSYSTEM PARTNERSHIP FUND

CZIP

NACIONALNI PARK SKADARSKO JEZERO
NATIONAL PARK SKADAR LAKE

1. Poseljani. Na padinama posmatrajte orla zmijara, na jezeru koloniju bjelobradih čigri, u trščacima patku njorku i pelikane kako se odmaraju na nasukanim suvim stablima.

2. Lesendro. Ušće Morače zna biti okupljalište šljukarica, ibisa, ali i mjesto konstantne aktivnosti vrsta koje vole dublje vode kao što su ćubasti gnjurci, čigre i kormorani.

3. Donji Murići - odavde možete posmatrati ptice sa obližnjih ostrva kako se gnijezde u kolonijama, i to najviše male kormorane i sive čaplje.

4. Đon Ljekino oko je veoma živo mjesto, sa pogledom na Pančeva oka i pregršt različitih vrsta. Tu su bukavac, mala čaplja, leganj, velika ušara, gakovi, pelikan.

MONTENEGRO

O Skadarskom jezeru

Skadarsko jezero je najveće na Balkanu. Dvije trećine se nalaze u Crnoj Gori, a jedna trećina u Albaniji. Prve etničke grupacije na prostoru Skadarskog jezera vezane su za gvozdeno doba i pleme Ilira zvano Labeati.
Skadarsko jezero je u Crnoj Gori proglašeno za nacionalni park 1983. godine. Ima status Područja od međunarodnog značaja za boravak ptica (IBA) i upisano je na Svjetsku listu močvara od međunarodnog značaja ⊠ Ramsar lista. Nacionalni park „Skadarsko jezero" obuhvata 40.000 ha, sa prosječnom dubinom vode od 5 m i nalazi se 5 metara ispod nivoa mora. Tradicionalne aktivnosti u okviru Nacionalnog parka „Skadarsko jezero" jesu ribolov i poljoprivreda, a jezero je i popularna turistička destinacija.

Šta je potrebno za posmatranje ptica

Kako bi ste ugodno i bezbijedno posmatrali ptice prije svega potrebno je da se prikladno obučete shodno temperaturi, da imate šešir, vodu, prikladnu obuću i, ako se krećete na kopnu, pantalone dugih nogavica. NP „Skadarsko jezero" naseljava jedna vrsta otrovne zmije, **poskok***, kog je izuzetno lako prepoznati po roščiću na vrhu njuške. Ostale vrste zmija nijesu opasne za ljude. Od opreme za posmatranje ptica obavezno ponesite dvogled uvećanja barem 10x ili durbin. Ne zaboravite kameru, koja uz objektiv za zumiranje može zamijeniti dvogled. Ptice se mogu prepoznati i po jedinstvenom glasanju, pa razmislite o preuzimanju neke aplikacije za prepoznavanje njihove pjesme.

*

Kako odgovorno posmatrati ptice

Postoji bonton za posmatranje ptica kako ih ne bi uznemirili i time ugrozili njih ili njihove mlade. Nikada se ne približavajte gnijezdima niti ptićima; ne dirajte gnijezda i jaja čak i ako su prazna; ne jurite ptice i ne približavajte se toliko da ih natjerate da polete; ne približavajte se jatima dok se aktivno hrane; tokom plovidbe ili šetnje kroz prirodu nemojte glasno pričati, vikati ili puštati glasno muziku; kada ugledajte pticu nemojte praviti nagle pokrete. Budite i pristojan gost u prirodi i nemojte iza sebe ostaviti smeće, čupati biljke, uzurpirati prirodna staništa niti paliti vatru na za to nepredviđenim mjestima.

**

Šta još možete posmatrati

U nacionalnom parku „Skadarsko jezero" možete pronaći bogat biljni i životinjski svijet. Na ovom prostoru zabilježeno je 25 rijetkih i endemičnih vrsta biljaka, među kojima su skadarski hrast, vodeni orašak, žuti lokvanj, kao i razne vrste orhideja. Životinjski svijet je bogat sa čak 48 vrsta riba, brojnim vodozemcima među kojima je i endemična **skadarska žaba****, gmizavcima sa endemičnim oštroglavim gušterom i 50 vrsta sisara, čiji je najharizmatičniji predstavnik vidra. Zastupljene su i brojne vrste insekata, a pažnju posebno plijene leptir sredozemni lastin repak, nosorožac i jelenak. U svakom kutku Nacionalnog parka „Skadarsko jezero" može se naći pravo malo prirodno blago i potrebno ga je pažljivo čuvati.

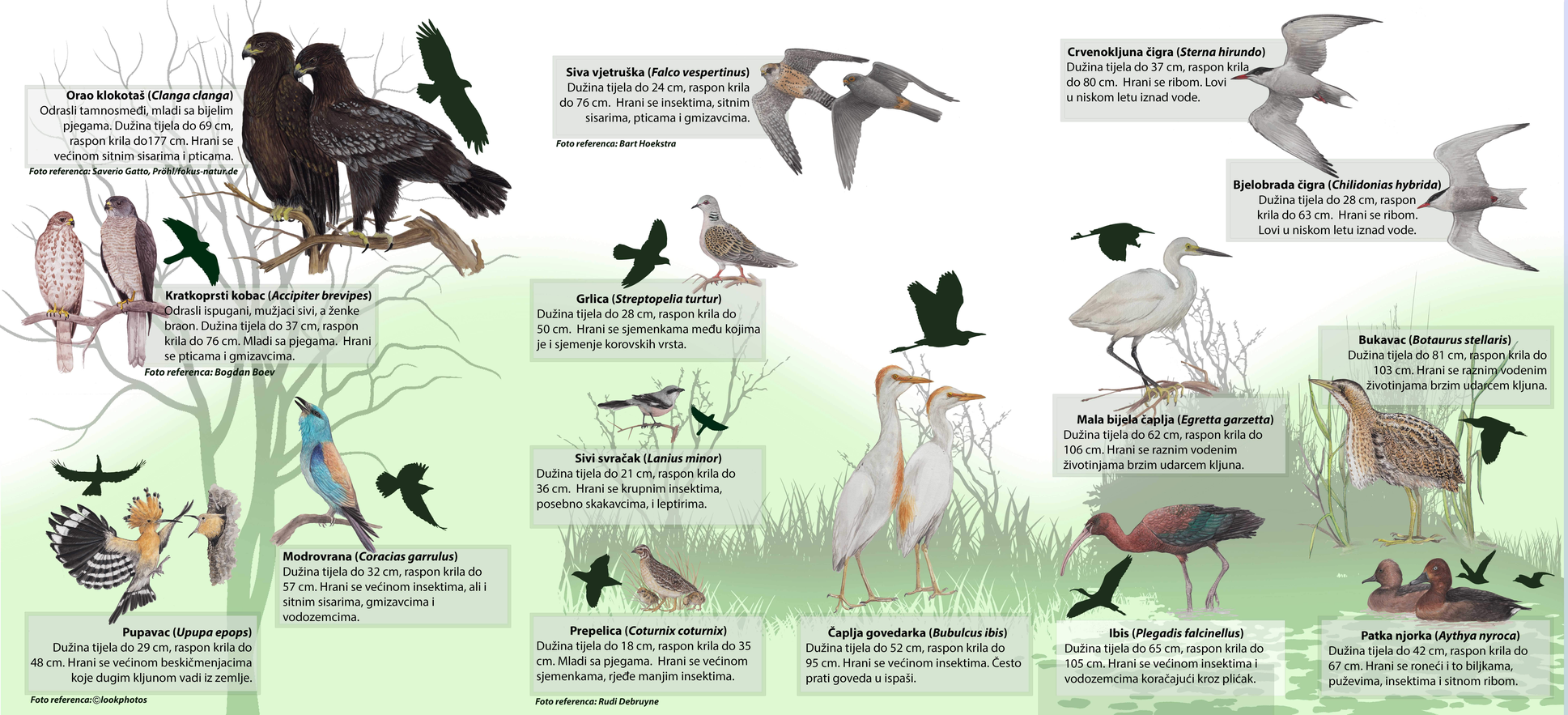

Orao klokotaš (*Clanga clanga*)
Odrasli tamnosmeđi, mladi sa bijelim pjegama. Dužina tijela do 69 cm, raspon krila do177 cm. Hrani se većinom sitnim sisarima i pticama.

Foto referenca: Saverio Gatto, Pröhl/fokus-natur.de

Kratkoprsti kobac (*Accipiter brevipes*)
Odrasli ispugani, mužjaci sivi, a ženke braon. Dužina tijela do 37 cm, raspon krila do 76 cm. Mladi sa pjegama. Hrani se pticama i gmizavcima.

Foto referenca: Bogdan Boev

Pupavac (*Upupa epops*)
Dužina tijela do 29 cm, raspon krila do 48 cm. Hrani se većinom beskičmenjacima koje dugim kljunom vadi iz zemlje.

Foto referenca: ©lookphotos

Modrovrana (*Coracias garrulus*)
Dužina tijela do 32 cm, raspon krila do 57 cm. Hrani se većinom insektima, ali i sitnim sisarima, gmizavcima i vodozemcima.

Siva vjetruška (*Falco vespertinus*)
Dužina tijela do 24 cm, raspon krila do 76 cm. Hrani se insektima, sitnim sisarima, pticama i gmizavcima.

Foto referenca: Bart Hoekstra

Grlica (*Streptopelia turtur*)
Dužina tijela do 28 cm, raspon krila do 50 cm. Hrani se sjemenkama među kojima je i sjemenje korovskih vrsta.

Sivi svračak (*Lanius minor*)
Dužina tijela do 21 cm, raspon krila do 36 cm. Hrani se krupnim insektima, posebno skakavcima, i leptirima.

Prepelica (*Coturnix coturnix*)
Dužina tijela do 18 cm, raspon krila do 35 cm. Mladi sa pjegama. Hrani se većinom sjemenkama, rjeđe manjim insektima.

Foto referenca: Rudi Debruyne

Čaplja govedarka (*Bubulcus ibis*)
Dužina tijela do 52 cm, raspon krila do 95 cm. Hrani se većinom insektima. Često prati goveda u ispaši.

Crvenokljuna čigra (*Sterna hirundo*)
Dužina tijela do 37 cm, raspon krila do 80 cm. Hrani se ribom. Lovi u niskom letu iznad vode.

Bjelobrada čigra (*Chilidonias hybrida*)
Dužina tijela do 28 cm, raspon krila do 63 cm. Hrani se ribom. Lovi u niskom letu iznad vode.

Mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*)
Dužina tijela do 62 cm, raspon krila do 106 cm. Hrani se raznim vodenim životinjama brzim udarcem kljuna.

Ibis (*Plegadis falcinellus*)
Dužina tijela do 65 cm, raspon krila do 105 cm. Hrani se većinom insektima i vodozemcima koračajući kroz plićak.

Bukavac (*Botaurus stellaris*)
Dužina tijela do 81 cm, raspon krila do 103 cm. Hrani se raznim vodenim životinjama brzim udarcem kljuna.

Patka njorka (*Aythya nyroca*)
Dužina tijela do 42 cm, raspon krila do 67 cm. Hrani se roneći i to biljkama, puževima, insektima i sitnom ribom.

Velika ušara (*Bubo bubo*)
Dužina tijela do 73 cm, raspon krila do 170 cm. Hrani se sisarima i pticama. Uobičajen plijen su joj divlji zec, vrane, močvarne ptice.

Kukumavka (*Athene noctua*)
Dužina tijela do 27 cm, raspon krila do 57 cm. Hrani se krupnim insektima i sitnim sisarima, pticama i gmizavcima.

Brošuru ilustrovala: Bjanka Prakljačić